

1960
198

R A P P O R T DEPUTATEN, BENOEMD DOOR DE GENERALE SYNODE 1965,
VOOR ONDERZOEK NAAR FORMULIEREN VOOR EXCOMMUNICATIE
VAN "DOOPLEDEN".

Generale Synode

AAN ~~DE KERKEN~~ der CANADIAN REFORMED CHURCHES, Orangeville 1968.

GEACHTE BROEDERS,

Overeenkomstig de opdracht van de Generale Synode, Edmonton, 1965, volgt hier ons rapport.

1. De Opdracht luidde:

- " a. te onderzoeken welke formulieren dienen te worden vastgesteld voor de excommunicatie van die kerkleden, die nog geen belijdenis des geloofs afgelegd hebbende, onder de christelijke naam onchristelijke leer of leven voeren.
- b. van het resultaat van hun onderzoek rapport uit te brengen aan de kerken minstens zes maanden voor de eerstvolgende generale synode. " Acta, art. 140.

2. In de opdracht wordt dus gesproken van "excommunicatie van die kerkleden, die nog geen belijdenis des geloofs afgelegd hebben-
de....."

In deze opdracht wordt, o.i. terecht vooropgesteld dat deze leden leden der kerk zijn. Zij zijn door de doop de christelijke kerk ingelijfd. (Heid. Catechismus vr. 74) Ze zijn door de doop in de kerk Gods ontvangen. (Nederlandse Geloofsbelijdenis art. 34) Als lidmaten van Christus' gemeente hebben ze de doop ontvangen. (Formulier voor Kinderdoop, 1e vraag).

Vandaar dat in de opdracht ook gesproken wordt van "excommunicatie". Als leden der kerk kunnen en moeten zij bij volharding in zonde in leer of leven van de gemeenschap der kerk worden uitgesloten. Een zonder meer constateren dat afkerige doopleden zichzelf onttrokken hebben aan de gemeenschap der kerk of een "afvoeren van de doopledenlijst" is niet voldoende. Er moet, gezien hun positie van gedoopte kerkleden, een ambtelijke handeling van kerkeradswege plaats vinden, indien zij volharden in de zonde.

3. De opdracht is dan: te onderzoeken welke formulieren hiervoor dienen vastgesteld te worden.
Het gaat dus niet om de zaak van de censuuroefening over dergelijke leden in het algemeen, of om richtlijnen te geven inzake de tucht over deze leden der kerk, maar om bepaalde formulieren voor de excommunicatie van deze leden.

De zaak van de "tucht over doopleden" is in de Nederlandse Gereformeerde Kerken gedurende vele jaren telkens weer op generale synoden ter sprake geweest. Vele besluiten werden in de loop der tijd genomen. Ook werden richtlijnen vastgesteld voor de tucht over "doopleden". (Generale Synode, Sneek, 1939, art. 336) Zie hiervoor (b.v.):

Ds. H. Bouma - "Kerkenordening van de Geref. Kerken in Nederland" - Uitg. J. Boersma - p. 119, onder art. 71

Joh. Jansen, D. Pol - "Kerkenordening van de Gereformeerde kerken in Nederland" - Uitg. Zomer en Keuning - p. 122, onder art. 71.

In het algemeen kan gezegd worden dat men in vroeger jaren bij de vragen die hier rezen meestal zijn uitgangspunt nam in de gedachte: iemand kan alleen kerklid zijn met eigen instemming en toestemming, door een eigen daad des geloofs. "Doopleden", zo zei men dan, zijn geen complete leden der kerk. Vandaar dat dan ook niet van "uitsluiting uit de kerk" kon gesproken worden. Zo b.v. de Generale Synode Leeuwarden 1920, die nog uitspreekt:
 "..... b. dat er van excommunicatie van doopleden niet kan worden gesproken...."

Later nam men o.i. terecht zijn uitgangspunt in het genadeverbond en het feit dat ook de kinderen der gemeente daarin zijn opgenomen. Dit is dan ook de heersende gedachte in de Richtlijnen, die de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, Sneek 1939, heeft gegeven, aan welke Richtlijnen bepaalde formulieren zijn toegevoegd. Formulieren, die dan ook handelen over uitsluiting uit de gemeente.

4. Onze zusterkerken in Australië - the Free Reformed Churches - hebben zich ook met deze zaak bezig gehouden. Op de Synode 1964 is er over gehandeld. De Synode Armadale 1966 heeft Formulieren aanvaard. Dezelfde - althans in grote lijnen - die ook werden genoemd in bovengenoemde Richtlijnen voor de tucht over "doopleden". (Sneek, 1939, art 336)
 De Generale Synode Edmonton 1965 informeerde ons omtrent deze Formulieren der Australische kerken en het rapport van deputaten, waarin deze Formulieren werden aanbevolen. De Synode Edmonton 1965 achtte het blijkbaar aanbevelenswaardig dat wij van het rapport en van de Formulieren, aangenomen door onze zusterkerken, kennis namen bij het uitvoeren van onze opdracht.

5. In aansluiting aan het verleden (Richtlijnen, Sneek, 1939) en de besluiten van onze Australische zusterkerken (Armadale, 1966), adviseren we dan ook de volgende Formulieren vast te stellen:

FORMULIEREN VAN OPBENBARE BEKENDMAKING MET BETREKKING TOT LEDEN, DIE DOOR DE DOOP DE KERK INGELIJFD, INONGEHOORZAAMHEID LEVEN.

a. OPENBARE BEKENDMAKING

De kerkeraad deelt, na ingewonnen advies van de classis, met droefheid mede, dat N.N. door de doop de Christelijke Kerk ingelijfd, ondanks voortdurend ernstig vermaan hardnekkig blijft voortgaan in de zonde van.....
 Indien hij/zij onverhoopt niet binnen..... met betoon van berouw betering des levens bewijst, zal de kerkeraad genoodzaakt zijn deze broeder/zuster om zijn/haar moedwillige ongehoorzaamheid aan de God van het verbond van de gemeenschap der Kerk uit te sluiten.
 De gemeente wordt opgewekt de afkerige liefderijk te vermanen en de HEERE te bidden voor zijn/haar bekering.

OP ENBARE BEKENDMAKING VAN UITSLUITING

De kerkeraad was reeds in de droeve noodzakelijkheid aan de gemeente mede te delen, dat N.N., door de doop de Christelijke

Kerk ingelijfd, ondanks voortdurend ernstig vermaan, hardnekkig bleef voortgaan in de zonde van ..... en dat de kerkeraad genoodzaakt zou zijn deze broeder/zuster van de gemeenschap der Kerk uit te sluiten, indien hij/zij niet met betoon van berouw betering des levens zou bewijzen.

De kerkeraad moet nu de gemeente medelen, dat N.N. de gemeenschap met Christus en Zijn Kerk, die hem/haar in de Heilige Doop betekend en verzegeld werd, ondanks vele ernstige vermaningen, hardnekkig verloochent.

Dientengevolge moet de kerkeraad verder met hem/haar handelen en sluit thans in de Naam des HEEREN N.N. uit de gemeente Gods en verklaart, dat hij/zij geen deel heeft in het Rijk van Christus, zolang hij/zij zich niet bekeert. De gemeente wordt opgewekt niet op te houden de zondaar (zondares) in de gebede te gedenken en hem/haar liefderijk te vermanen, dat hij/zij zijn/haar zonde belijde en hate.

En zien wij toe, dat niet te eniger tijd in iemand van ons zij een boos, ongelovig hart om af te wijken van de levende God.

FORMS OF PUBLIC ANNOUNCEMENT REGARDING MEMBERS WHO, BY BAPTISM INGRAFFED INTO THE CHRISTIAN CHURCH, ARE LIVING IN DISOBEDIENCE.

a. PUBLIC ADMONITION

The consistory, after having taken the advice of classis, has the sad duty of informing the congregation, that N., by baptism ingrafted into the Christian Church, in spite of continual earnest admonitions obstinately persists in the sin of .....

Unless he/she within..... shows repentance and amendment of life, the consistory will be obliged to exclude this brother / sister from the communion of the Church because of his/her wilful disobedience to the Covenant of God.

The congregation is exhorted to admonish this averse member with affection and to pray the LORD for his/her conversion.

b. PUBLIC EXCOMMUNICATION

The consistory had the sad duty of informing the congregation, that N., by baptism ingrafted into the Christian Church, in spite of continual earnest admonitions, obstinately persisted in the sin of ..... and that the consistory would be obliged to exclude this brother/sister from the communion of the Church, unless he/she would show repentance and amendment of life.

The consistory must now inform the congregation that N. in spite of many earnest admonitions obstinately denies the communion with Christ and His Church, which was signified and sealed unto him/her in Holy Baptism.

Therefore, being obliged to proceed, the consistory now in the Name of the LORD excommunicates N. from the Church and declares that he/she has no part in the Kingdom of

Christ as long as he/she be not converted.
The congregation is exhorted to pray for the sinner un-
ceasingly, and to admonish him/her with affection, that he/
she may confess and hate his/her sin.
Let us take heed, lest there be in any of us an evil heart
of unbelief, in departing from the living God.

6. Behalve de Australische Formulieren, waarbij we ons dus nauw hebben aangesloten (zie beneden, onder 8), stelde de Generale Synode Edmonton 1965 ons ook ter hand de door de Particuliere Synode van de Canadian Reformed Churches in Ontario aan de Generale Synode toegezonden Formulieren.
Deze Formulieren komen praktisch overeen met die welke vastgesteld zijn voor de afsnijding van belijdende leden der Kerk, alleen gewijzigd, waar het hier leden der Kerk betreft, die geen openbare belijdenis des geloofs deden. Ze omvatten dan ook: een Eerste Vermaning, Tweede Vermaning en een Mededeling van Excommunicatie.
Om het onderscheid in tuchthandeling over leden, die wel en geen belijdenis des geloofs deden te doen uitkomen, lijkt het ons gewenst dat de Openbare Bekendmaking of Vermaning tot een keer beperkt blijft. Zie bovenvermelde Formulieren.
7. In deze voorgestelde formulieren werd in de Bekendmaking een "proeftijd" opgenomen, waarvan uiteraard de lengte aan de wijsheid der kerkeraden wordt overgelaten. In de meergenoemde Richtlijnen (Generale Synode, Sneek 1939), wordt gezegd: als regel zal deze tijd minstens drie maanden moeten zijn.
8. In afwijking van de door de Australische kerken aangenomen Formulieren hebben wij
  - a. in de bekendmaking opgenomen, dat het 'advies van de classis' vereist is, voordat tot deze bekendmaking wordt overgegaan. De Australische kerken hebben dit wegge laten omdat het in hun situatie praktisch onuitvoerbaar is. Daar het hier mogelijk is, achtten wij het gewenst, dat de kerken onderling overeenkomen elkaars handelingen in een zo ernstige zaak na te gaan en te controleren, om misbruik en overhaasting te voorkomen en opdat de betreffende kerkeraad meer zekerheid heeft dat deze tuchthandeling terecht geschiedt.
  - b. Ook hebben wij in de Bekendmaking niet gesproken van "dit dooplid" - ("...zal de kerkeraad genoodzaakt zijn dit dooplid.....van de gemeenschap der kerk uit te sluiten.") - maar: "deze broeder/zuster".
De Synode Edmonton 1965 heeft gezien onze opdracht en de formulering daarvan o.i. terecht de benaming "dooplid" willen vermijden. De onderscheiding dooplid/belijdend lid is immers betrekkelijk willekeurig. Belijdende leden zijn en blijven ook door de doop de Christelijke Kerk ingelijfd en dus als men wil ook "doopleden".
  - c. Verder hebben wij de Openbare Mededeling van Uitsluiting doen aansluiten bij de Bekendmaking of Aankondiging, door eerst te zeggen, dat de kerkeraad reeds in de noodzakelijkheid was "aan de gemeente mede te delen dat N.N. hardnekkig bleef voortgaan in de zonde van...." enz.

In de Australische (en de Nederlandse) Formulieren komt deze alinea zo niet voor. Daar begint de Openbare Mededeling van Uitsluiting zonder verbinding met de vroeger gedane Bekendmaking. Daar deze Bekendmaking waarschijnlijk op z'n minst drie maanden te voren heeft plaats gehad, leek het ons gewenst een verbinding te leggen tussen deze aankondiging en de excommunicatie.

9. We laten hier nog volgen een gedeelte van de reeds vaker genoemde Richtlijnen:

Wanneer op de publieke bekendmaking bekering gevolgd is "zal de mededeling daarvan aan de gemeente samenvallen met de afkondiging dat dit dooplid belijdenis des geloofs voor de kerkeraad heeft afgelegd en tot de openbare belijdenis des geloofs in het midden der gemeente wenst toegelaten te worden.

Wanneer in de gestelde proeftijd, gedurende welke de vermaning zal worden voortgezet, geen verbetering des levens wordt gezien en de kerkeraad tot de overtuiging gekomen is met een ongelovige te doen te hebben, zal de kerkeraad tot de laatste tuchtmaatregel overgaan en voor zijn deel het dooplidmaatschap beëindigen, waarvan in een openbare samenkomst der gemeente een verklaring zal worden afgelegd.

In gevallen van bijzonder ergerlijke goddeloosheid kan de kerkeraad doopliden op hun 21-jarige leeftijd uitsluiten.

Als regel zal de kerkeraad ten aanzien van hardnekkige afkerigen niet tot de laatste acte overgaan, voordat de doopliden de leeftijd van 25 jaren bereikt hebben.

Van de publieke bekendmaking en van de laatste acte zal voorafgaande mededeling gedaan worden aan de betrokkene en aan zijn/haar ouders of naaste familieleden.

Indien een dooplid schriftelijk of mondeling uitdrukkelijk te kennen geeft, dat hij/zij zich aan de gemeenschap der kerk onttrekt, dan zal de kerkeraad hem/haar minstens eenmaal met ernst van deze nieuwe zonde van ongehoorzaamheid trachten af te brengen. Volhardt het dooplid in zijn besluit, dan kan geen verdere tucht worden uitgeoefend en zal de kerkeraad volstaan met de droeve mededeling in een openbare samenkomst der gemeente, dat N.N. zich heeft onttrokken aan de gemeenschap der kerk, waarbij hij/zij door de doop was ingelijfd.

In geen enkel geval en op geen enkele wijze mag de kerkeraad de onttrekking aan de gemeenschap der kerk trachten te bevorderen. De evangelisatie arbeid die van de kerk uitgaat, moet zich zonder ook richten op degenen, die tevoren doopliden waren.

Wederopneming zal alleen geschieden in de weg van de belijdenis des geloofs, waarbij oprechte schuldbelijdenis en voorafgaand bewijs van betering des levens niet ontbreken mogen."

We hebben bovenstaande alleen doorgegeven om een idee te geven van de gedragslijn, die in de Nederlandse Gereformeerde Kerken werd aanbevolen aan de kerken, en niet omdat hier - (b.v. wat de genoemde leeftijden betreft) - een norm zou zijn vastgelegd.

10. We hopen en verwachten dat de kerken de komende Generale Synode zullen voorstellen bovengenoemde Formulieren aan te nemen.

We willen nog de suggestie doen dat het goed zou zijn de Generale Synode ook voor te stellen de Australische Kerken te verzoeken de Formulieren in deze redactie over te nemen, en tevens om ze in het Book of Praise te doen opnemen.

Met hartelijke broedergroet, J. Mulder, J. I. Van Poeta

5 Juni 1968